

TÖRTÉNELEMALAKÍTÁS

Újra bensőségesen gondolunk vissza arra a huszonhat év előtti napra, amikor szárnyra kelt a hír: az ország elnyomott, agyonsanyargatott népe felszabadult a fasiszta iga alól. A fegyveres felkelés új irányt szabott Románia fejlődésének, utat nyitott a nemzeti függetlenség, a társadalmi igazságosság megvalósítása felé.

Méltán tartjuk augusztus 23-át hazánk története legnagyobb napjának. Nem valami kábító eufória vagy ditirambikus révület mondatja ezt velünk, hanem tudományos történelem- és társadalomszemléletünk. E nap tette lehetővé, hogy a román nép és az együttélő nemzetiségek mérhetetlen energiái felbuzogjanak, és alkotó, forradalmi cselekvésre lendüljenek, közös erővel nekilássanak az évszázadok óta álmodott emberséges társadalom felépítésének.

Ez az építés azonban nem spontán folyamat. Összefogó, sorokat rendező, észszerű célokat tudományosan kitűző, harcra mozgósító, bátorító vezetőnek kell irányítania. S ez a vezető itt volt. A népből született, a városi és falusi dolgozók, az értelmiség soraiban élt, dolgozott, fáradhatatlanul. Román Kommunista Párt a neve. Elévülhetetlen történelmi érdeme, hogy alkotó módon alkalmazza a marxizmus—leninizmus tanításait a sajátos, konkrét körülmények között. Így járt el akkor is, amikor 1944 augusztusában megszervezte és irányította a fegyveres felkelést, amikor megteremtette a munkásosztály egységét, a fasiszta diktatúra szétzúzására mozgósította a hazafias demokratikus erőket. Ebben az alkotó szellemben dolgozta ki a párt az ország forradalmi átalakításának stratégiai és taktikai vonalát.

E tekintetben jelentős lépés volt a Román Kommunista Párt 1945 októberében tartott Országos Konferenciája, amely akcióprogramban körvonalazta a nép forradalmi vívmányainak megszilárdítását, az országos demokratikus fejlődést, a munkásosztály, a parasztság, valamint a többi dolgozó réteg szövetségének megerősítését célzó irányelveket. A párt már akkor legfontosabb problémának tekintette a nemzetgazdaság újjászervezésének és további fejlesztésének problémáit.

A párt gazdaságpolitikájának homlokterében azóta is az iparosítás és a mezőgazdaság szüntelen, korszerű fejlesztése áll. Az eltelt huszonhat évben elért eredmények beszédesen szemléltetik a párt irányvonalának helyességét, dinamizáló erejét. Az ipar, különösen az utóbbi években, rohamos léptekkel fejlődik, hangsúlyozottan bontakozik ki az iparágak többrétűségének folyamata, előtérbe került a nyersanyagok magasabb fokú feldolgozása. A párt úgy látja, hogy a tudományos-műszaki forradalom körülményei között a legkorszerűbben felszerelt ipar az ország további felvirágoztatásának legfontosabb előfeltétele, biztos záloga. E következetes politika eredményeként átlag minden öt évben megkétszereződött az ipari termelés, amely tavaly tizennégyszerese volt az 1938. évinek.

A párt és a kormány nem kevesebb figyelmet fordított a mezőgazdaság fejlesztésének kérdéseire. A szövetkezetesítés alapvetően megváltoztatta a falvak életét, s a mezőgazdaságot a belterjes termelés útjára irányította. Ennek sikerét elő-

segítendő a Központi Bizottság 1969. decemberi és 1970. márciusi plenáris ülése be-
hatóan foglalkozott nemzetgazdaságunk e fontos ágának problémáival, s hosszú
távra szóló programot dolgozott ki. Ennek megfélelően 1971—1975 között több mint
100 milliárd lejű ruházunk be a mezőgazdaságban, és így lehetővé válik, hogy 1975-ig
teljesen gépesítsük a mezőgazdasági munkákat, a felhasznált műtrágya-mennyiség
pedig eléri majd a korszerű földművelés igényeinek színvonalát. Ugyancsak jelen-
tős előirányzat az is, hogy a beruházásra szánt összegből 39 milliárd lejű az ész-
szerű vízgazdálkodás megteremtésére, az öntözési munkálatok kiterjesztésére, árvíz-
védelemre, lecsapolásra, a talajerózió leküzdésére költünk. Ily módon a következő
15—20 évben 5—5,5 millió hektár terület válik öntözhetővé. S ne feledkezzünk meg
arról sem, hogy a jelzett időszakban 20 milliárd lejű fektetünk be az iparszerű nagy-
üzemi állattenyésztés létrehozásának akciójában. Minden reményünk megvan, hogy
az ideí katasztrofális árvíz nyomait eltüntetjük, s nem lesz akadálya e nagyszerű
program valóra váltásának.

Az eltelt huszonhat esztendőben a nemzetgazdaság fejlesztésével párhuzamo-
san haladt a szellemi építkezés is. Joggal nevezhetjük forradalmi változásnak, hogy
rövid idő alatt felszámoltuk a polgári-földesúri rendszertől örökölt kulturális elma-
radottságot és írástudatlanságot. Hazánk minden állampolgára számára elérhetővé
váltak a kultúra, a tudomány eredményei. A szocialista Románia tanuló ország lett:
milliónyian járnak különböző iskolákba, egyetemre, felsőfokú tanintézetekbe. Ta-
valy ősssel megkezdődött a tízosztályos oktatás bevezetése. Ez is jelzi, hogy hazánk
a lakosság műveltségi szintje szempontjából a fejlett országok sorába kerül.

A szocializmus éveiben számottevően fellendült a szellemi tevékenység is. Ide-
vágóan pártunk abból a felfogásból indult ki, hogy a tudomány és a kultúra
elválaszthatatlan, szerves eleme a szocialista építésnek. E koncepció gyakorlata
segítette elő, hogy gyarapodjanak az ország tudományos erői, kialakuljon a tudó-
mányosan képzett szakemberek népes testülete. Társadalmunkban egyre hatványo-
zottabban nyilatkozik meg a tudománynak mint közvetlen termelőerőnek a szerepe,
vagyis az, hogy a társadalmi és gazdasági fejlődés alaptényezője.

Egy tavalyi pártdokumentum megállapítja, hogy a szocializmus éveiben kifor-
málódott a kulturális és tudományos dolgozók, a legkülönbözőbb foglalkozású értelmisé-
giek nagy csapata, akik a marxista—leninista ideológia szellemében nevelked-
tek, és hűek a szocializmus ügyéhez. Említésre méltó, hogy a gazdaságban, a mű-
szaki területeken, az oktatásban, az egészségügyben, a kulturális életben, a közigaz-
gatásban működő felsőfokú képzettségű szakembereknek több mint 82⁰/₀-a az utóbbi
két évtizedben végezte el a főiskolát. Az értelmiség hazánk felfelé ívelő történelmi
úttján mindig cselekvő részt vállalt a pártpolitika megvalósításában.

A szocialista építés egyik rendkívüli jelentőségű eredménye: az egész társada-
lom szoros összefonódása a párt körül. A szocializmus megszüntette a kizsákmányoló
osztályokat, s megvalósította társadalmunk összes osztályainak és rétegeinek társa-
dalmi, politikai egységét, lehetővé teszi, hogy az ország minden polgára képességei-
hez mérten hasznosíthassa energiáit. A nemzeti kérdésnek a marxizmus—leninizmus
szellemében történő megoldásával a szocializmus a múlt elnyomó rendszerének nagy
igazságtalanságát tette jóvá. Az összes állampolgárok jogegyenlőségének szavatolása
megszilárdítja a román nép és az együttélő nemzetiségek testvériségét és egységét.
Örömmel töltöttek el bennünket Nicolae Ceaușescu elvtárs szavai, amikor Lenin
születésének centenáriuma alkalmából mondott beszédében hangsúlyozta: „A szocia-
lizmus építéséért folytatott közös harcban és munkában a román nép és az együtt-
élő nemzetiségek barátsága magasabb fokra emelkedett. A szocializmus fejlesztésé-
nek minden nagy sikere hazánk összes dolgozóinak közös műve, nemzeti különb-

ség nélkül. E testvériség állandó erősítése elválaszthatatlanul hozzátartozik szocialista társadalmunk homogenizálódási folyamatához. A nemzeti kérdés helyes megoldása, nemzeti különbség nélkül, az összes állampolgárok teljes jogegyenlősége, valamennyiük aktív részvétele az egész társadalmi élet vezetésében, ugyanakkor egyik fontos oldala lendületesen fejlődő és tökéletesedő szocialista demokráciáknak. A kommunizmus megteremtése Romániában nem lehet más, mint hazánk összes dolgozóinak közös műve.“

Az utóbbi években alig jelent meg pártokumentum, amely ne hívta volna fel a figyelmet hazánk állampolgárai jogegyenlőségének tényére, arra, hogy társadalmunk vezető ereje, a párt, a nemzeti kérdésben következetes, a marxista—leninista eszményeket kifejező irányvonalat képvisel, s elítél mindennemű etnikai megkülönböztetést. Jó ezt megszívlelniük azoknak a keveseknek is, akik még nem voltak képesek pszichikai beidegződéseiken, nemzetiségi elfogultságukon változtatni, s az emberség erkölcsi kódexe szerint együttélni. A közös ügyet valóban csak testvéri összefogásban lehet diadalra vinni.

Idevágóan a párt főtítkára leszögezte: „A marxizmus—leninizmus szemszögéből nézve, a szocialista demokrácia nemcsak a szocializmus elválaszthatatlan része, hanem az új társadalmi rend sikeres megteremtésének objektív követelménye is.

Véleményünk szerint a szocialista demokrácia lényege: biztosítani minden feltételt ahhoz, hogy a nép szuverén jogát gyakorolva — mind képviselői útján, mind pedig közvetlenül — részt vegyen az ország ügyeinek vezetésében; a szocialista demokrácia lényege továbbá bevonni a széles néptömegeket a szocialista társadalom fejlesztésébe és felvirágoztatásába. A szocialista demokrácia biztosítja a közösség általános érdekeinek harmonikus egybehangolását minden állampolgár érdekeivel, lehetővé teszi minden egyes dolgozó képességeinek és tehetségének teljes kibontakozását, az emberi egyéniség sokoldalú megnyilatkozását.“

E megállapításnak nemcsak gyakorlati, hanem elméleti jelentősége is van: emlékeztet arra a dialektikus viszonyra, amely egyén és közösség között van. E tétel a maga tömörségében is elítélése ama szűk látókörű, vulgarizáló nézetnek, amely előszeretettel csak társadalomban gondolkodott, s az egyént csupán eszközként fogta fel, nem pedig olyan társadalmilag meghatározott biofizikai struktúrának, bizonyos értelemben autonóm személyiségnek, akinek egyéni érdekei is lehetnek. Világos, hogy a párt e tekintetben is az alkotó marxizmus alapján áll, s azt az elméleti álláspontot képviseli, hogy amennyiben az egyén eszköz a társadalmi célok megvalósításában, olyan mértékben a szocialista társadalom is eszköz az egyén emberi önkitaljesítésének elérésében.

Az élő marxizmus—leninizmus jegyében fogant a X. pártkongresszus elfogadta program, amely fő irányelvként írja elő társadalmunk anyagi—műszaki alapjainak, termelőerőinek további erőteljes fejlesztését, a minden vonatkozásban korszerű ipar és mezőgazdaság megteremtését. Mindez hozzájárul annak a fáziseltolódásnak a megszüntetéséhez, amely hazánkat a fejlett országoktól még elválasztja. Az ország társadalmi—gazdasági fejlesztésének a következő öt évre, valamint egy hosszabb távra szóló programja kiterjed az összes tevékenységi területekre, s előirányozza az új társadalmi rendből adódó magasabbrendű tevékenységek teljes kiaknázását, a termelési viszonyok, az összes társadalmi kapcsolatok, szocialista államunk és társadalmunk vezetési, valamint szervezési formáinak tökéletesítését.

Íme, olyan belső tartalékokat mozgósító, nagyszerű célok ezek, amelyek eléréseért a hazai magyarság a román nép oldalán továbbra sem kíméli erejét a párt harci zászlaja alatt.

KORUNK